

Literatura Catalana del Renaixement a la II-lustració

Codi: 105840

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2503998 Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística	OB	2	2
2504380 Estudis d'Anglès i Català	OT	0	2
2504380 Estudis d'Anglès i Català	OT	3	2
2504380 Estudis d'Anglès i Català	OT	4	2
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OT	0	2
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	2
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Francesc Xavier Vall Solaz

Correu electrònic: francesc.vall@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

Cap.

Objectius

Aquesta assignatura és opcional per al Grau en Estudis de Català i Espanyol i per al Grau en Estudis d'Anglès i Català, però, si no es cursa, s'ometen tres segles crucials.

Com a aproximació universitària a la literatura catalana dels segles XVI-XVIII, tindrà un caràcter bàsic, per bé que relativament complex i crític.

Aspectes primordials:

1. qüestionar el concepte de «Decadència» i determinar la incidència dels esdeveniments històrics de l'edat moderna en la literatura,
2. examinar l'aplicació de la periodització cultural (la terminologia, la caracterització dels moviments, els condicionants, els models, les particularitats...),
3. constatar la vitalitat de la literatura popular,

4. remarcar les tendències principals de la poesia, el teatre i la prosa,
5. conèixer els autors i les obres més representatius,
6. perfeccionar el comentari de text.

Competències

Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística

- Actuar amb responsabilitat ètica i respecte pels drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes de l'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte les seves fonts, la periodització de la història literària occidental i el context social.
- Demostrar domini de la normativa de la llengua catalana, dels seus fonaments lingüístics i de totes les seves aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre les tendències, els gèneres i els autors de la tradició literària catalana.
- Fer lectures i interpretacions crítiques de textos.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
- Interpretar els textos literaris des de bases filològiques i comparatives.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

Estudis d'Anglès i Català

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Demostrar el coneixement normatiu de la llengua catalana i els seus fonaments i el domini en totes les aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Valorar críticament la producció literària i cultural en català i anglès i el seu context històric i social.

Estudis de Català i Espanyol

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Demostrar el coneixement normatiu de les llengües catalana i espanyola i el domini en totes les aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma o en equip per assolir els objectius planificats, si escau en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre les tendències, els gèneres i els autors de la tradició literària catalana i espanyola.
- Emprar la metodologia i els conceptes de l'anàlisi literària tenint en compte les fonts i el context històric i social.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer els períodes, tradicions, tendències, autors i obres més significatius de la literatura en llengua catalana i espanyola en el seu context historicosocial.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar textos literaris des de bases filològiques i comparatistes, aplicar-les a l'estudi dels textos de l'època moderna i redactar anàlisis de la llengua literària de textos catalans moderns.
2. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per a l'obtenció de dades i el maneig de fonts documentals d'aplicació a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
3. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
4. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
5. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals.
6. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
7. Comentar textos literaris, aplicant-hi els instruments adquirits i d'acord amb el context històric i sociocultural.
8. Contextualitzar històricament, socialment i ideològicament la producció literària de la Il·lustració i del Romanticisme.
9. Descriure el context històric de la literatura catalana moderna i relacionar obres literàries amb el seu context històric i cultural.
10. Distingir el factor sexe/gènere en la configuració del cànon literari.
11. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
12. Elaborar i presentar treballs acadèmics.
13. Elaborar textos crítics sobre les obres i les tendències de la literatura catalana moderna, amb el domini conceptual i metodològic pertinent, i redactar assajos originals, amb domini de la bibliografia pertinent sobre autors i obres del període modern.

14. Elaborar textos crítics sobre les obres i les tendències de la literatura catalana moderna, amb el pertinent domini conceptual i metodològic, i redactar assajos originals, amb domini de la bibliografia pertinent sobre autors i obres del període modern.
15. Elaborar treballs d'acord amb l'ètica científica.
16. Emetre valoracions crítiques pertinents basades en la comprensió de la informació rellevant sobre temes relacionats amb la literatura i la cultura.
17. Exposar i argumentar visions de conjunt sobre fenòmens de la literatura catalana moderna.
18. Fer treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
19. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
20. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
21. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte el seu context històric i social.
22. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
23. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la seva relació amb les àrees humanes, artístiques i socials.
24. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
25. Mantenir una actitud de respecte envers les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
26. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
27. Produir textos escrits i orals amb correcció normativa.
28. Redactar assajos històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana moderna.
29. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
30. Utilitzar recursos tecnològics (digitals i audiovisuals) per a l'adquisició del coneixement i les seves aplicacions en llengua i literatura.

Continguts

1. REVISIÓ DEL CONCEPTE DE «DECADÈNCIA». La situació de la cultura catalana, els prejudicis de la tradició historiogràfica envers aquest període, els inconvenients del terme i les alternatives

2. EL RENAIXEMENT, LA CONTRAREFORMA I EL MANIERISME

2.1. La poesia. Valeri Fuster, Andreu Martí Pineda, Gaspar Guerau de Montmajor, Joan Timoneda, Pere Serafí i Joan Pujol

2.2. El teatre. Bartolomé de Torres Naharro, Joan Ferrandis d'Herèdia i Joan Timoneda

2.3. La prosa. Els epistolaris (els Borja i Estefania de Requesens), *l'Espill de la vida religiosa*, Joan Timoneda i Cristòfor Despuig

3. EL BARROC

3.1. La poesia. Francesc Vicent Garcia, Francesc Fontanella i Josep Romeguera

3.2. El teatre. Francesc Vicent Garcia, la comèdia burlesca (*La gala està en son punt* i les obres atribuïdes a Francesc Mulet) i Francesc Fontanella

3.3. La prosa. Les narracions del viatge de Pere Porter

4. EL ROCOCÓ, LA IL·LUSTRACIÓ I EL NEOCLASSICISME

4.1. La poesia. Francesc Tegell, Ignasi Ferrera i Guillem Roca i Seguí

4.2. El teatre. Menorca (Joan Ramis i Ramis), la Catalunya del Nord i Guillem Roca i Seguí

4.3. La prosa. El baró de Maldà i Lluís Galiana

Metodologia

Classe inversa.

Explicacions sobre el context històric, les tendències culturals i els aspectes més rellevants dels gèneres, els autors i les obres.

Discussió de qüestions problemàtiques i de les lectures.

Tutories.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i discussió	43,5	1,74	6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26
Tipus: Supervisades			
Comentari oral o escrit	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30
Tipus: Autònomes			
Documentació, lectura i estudi	69	2,76	2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 30

Avaluació

Les activitats d'avaluació i els terminis es concretaran a classe. A més, aquesta informació constarà al Campus Virtual, igual que les puntuacions de les activitats d'avaluació, que es podran revisar com s'indiqui.

Per superar l'assignatura, caldrà treure com a mínim un 5 (sobre 10) de mitjana ponderada. Si no, s'obtindrà la qualificació de «no avaluable» només si no se n'ha suspès cap activitat, exceptuada la participació.

D'acord amb la normativa de la UAB, «en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació [còpia, plagi, suplantació d'identitat...], es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0».

No es podran recuperar les activitats en què s'hagin comès irregularitats, la participació ni el treball.

Si s'han completat almenys 2/3 parts del percentatge de les activitats d'avaluació i la qualificació de l'assignatura està compresa entre 3,5 i 4,9, es tindrà dret a la recuperació. En aquest supòsit, la nota màxima de l'assignatura serà 5.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment, s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Avaluació única

Examen (50%)

Treball (40%)

Comentaris de textos (10%)

Els procediments de recuperació i revisió seran els de l'avaluació continuada (només es podrà recuperar l'examen).

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50%	1,5	0,06	1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29
Participació	10%	2	0,08	1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29
Treball	40%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30

Bibliografia

Lectures

Un dossier de textos teòrics o literaris (Campus Virtual).

SERAFÍ, Pere, *Poesies catalanes*, Josep Romeu i Figueras (ed.), Barcelona: Barcino, 2001, p. 58, 67-68, 71, 86-87, 97-102, 125, 130-134, 409, 136-137, 149-150, 144-148, 151-154, 172-175, 184-185, 218-220, 279, 287, 312-313 i 340-343.

FONTANELLA, Francesc, *Amor, firmesa i porfia. Lo Desengany*, Pep Valsalobre i Albert Rossich (ed.), Barcelona: Barcino, 2022, p. 303-432, corresponents a la segona obra / *Lo Desengany: Poema dramàtic, Obra completa de Francesc Fontanella, edició crítica electrònica*, Pep Valsalobre; Marc Sogues (coord. i ed.); Albert Rossich; Eulàlia Miralles; Marta Castaño; Anna Garcia Busquets; Verònica Zaragoza; Narcís Figueras (ed.), Girona: Servei de Publicacions de la Universitat de Girona, 2017.

https://www.nise.cat/ca-es/Biblioteca-Digital/Autors/Autor/Poema/pid/1352/Lo_Desengany__Poema_dramatic.

RAMIS I RAMIS, Joan, *Lucrècia*, Vicent de Melchor; Pep Valsalobre (ed.), Bellcaire d'Empordà: Vitel·la, 2019 / *Lucrècia o Roma libre: Tragèdia en cinc actes*, Sergi Marí (ed.), Barcelona: Institut del Teatre, 2017.

<http://redit.institutdelteatre.cat/handle/20.500.11904/875?locale-attribute=es>.

Panorames

GABRIEL, Pere, *Història de la cultura catalana*, vol. II-III, Barcelona: Edicions 62, 1996 i 1997.

RIQUER, Martí de; COMAS, Antoni; MOLAS, Joaquim (dir.), *Història de la literatura catalana*, vol. III-IV, Barcelona: Ariel, 1964.

RIQUER I PERMANYER, Borja de (dir.), *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*, vol. IV-V, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995 i 1997.

ROSSICH, Albert, «Renaixement, Manierisme i Barroc en la cultura catalana», *Actes del VIII Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*, vol. II, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1989, p. 149-179. http://aillc.espais.iec.cat/files/2018/09/8_2_aillc_149_180.pdf.

- «La literatura catalana entre el Barroc i el Romanticisme», *Caplletra*, núm. 9 (tardor 1990), p. 35-57.

<https://www.raco.cat/index.php/Caplletra/article/view/299957/389416>.

- (dir.), *Panorama crític de la literatura catalana: Edat moderna*, Barcelona: Vicens Vives, 2011.

ROSSICH, Albert; VALSALOBRE, Pep, *Literatura catalana moderna, siglos XVI-XVIII*, Madrid: Síntesis, 2011.

RUBIÓ I BALAGUER, Jordi, *Història de la literatura catalana*, vol. II-III, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985 i 1986.

SOLERVICENS, Josep (dir.), *Literatura catalana moderna*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana / Barcino / Ajuntament de Barcelona, 2016.

VALSALOBRE, Pep; ROSSICH, Albert, *Literatura i cultura catalanes (segles XVII-XVIII)*, Barcelona: UOC, 2007. https://cataleg.uab.cat/iii/encore/record/C__Rb2084574.

Diccionaris

BOU, Enric, *Nou diccionari 62 de la literatura catalana*, Barcelona: Edicions 62, 2000.

BROCH, Àlex, *Diccionari de la literatura catalana*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2008.

<https://www.enciclopedia.cat>.

Bibliografies

DURAN, Eulàlia; SOLERVICENS, Josep, *Orientacions bibliogràfiques sobre literatura catalana moderna (1474-1833)*, Barcelona: UB, 1993.

<http://www.quern.cat>.

<http://www.traces.uab.cat>.

Programari

Cap programa específic.